DOLFIRAMA TE ZANDVOORT

Opdrachtgever	:	Bouwes'Exploitatie Maatschappij b.v. te Zandvoort
Referentie	:	N.W. Bouwes, Burg. van Fenemaplein 4/2, Zandvoort; tel. 02507 - 5841.
Datum opdracht	:	Zomer 1967
Begin bouw	:	Januari 1968
Ingebruikname	:	April 1969
Bouwkosten	:	*f*. 1.800.000,--

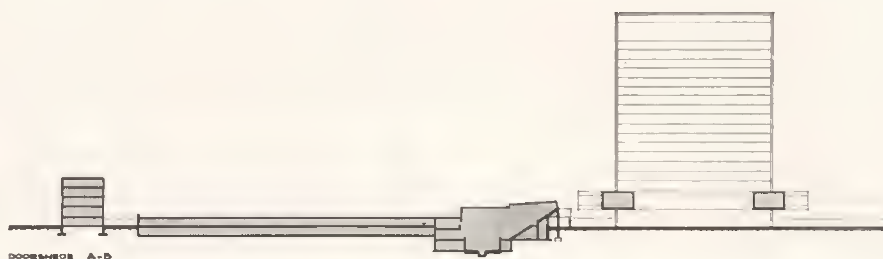
Het Dolfirama in Zandvoort

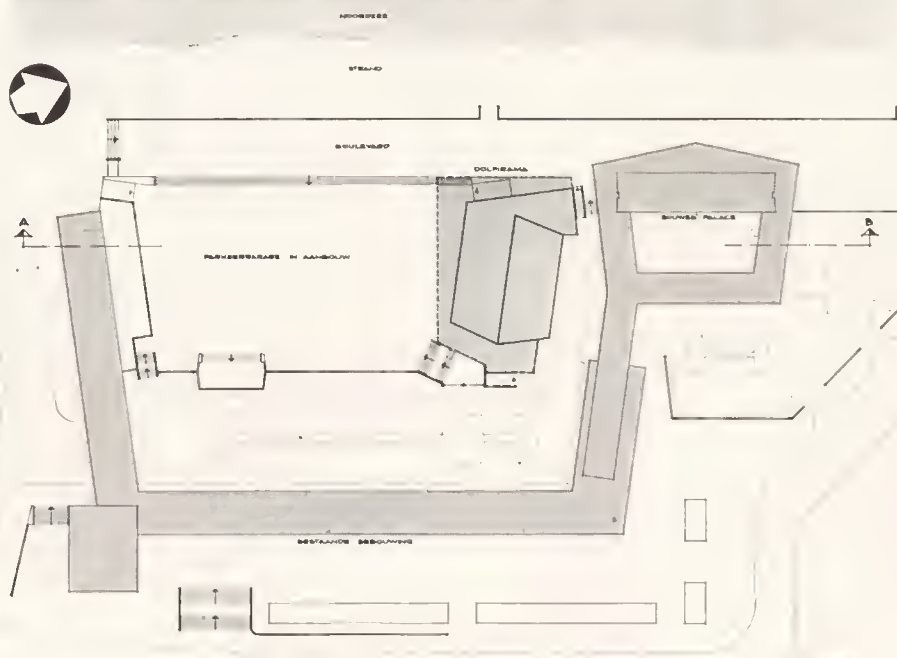

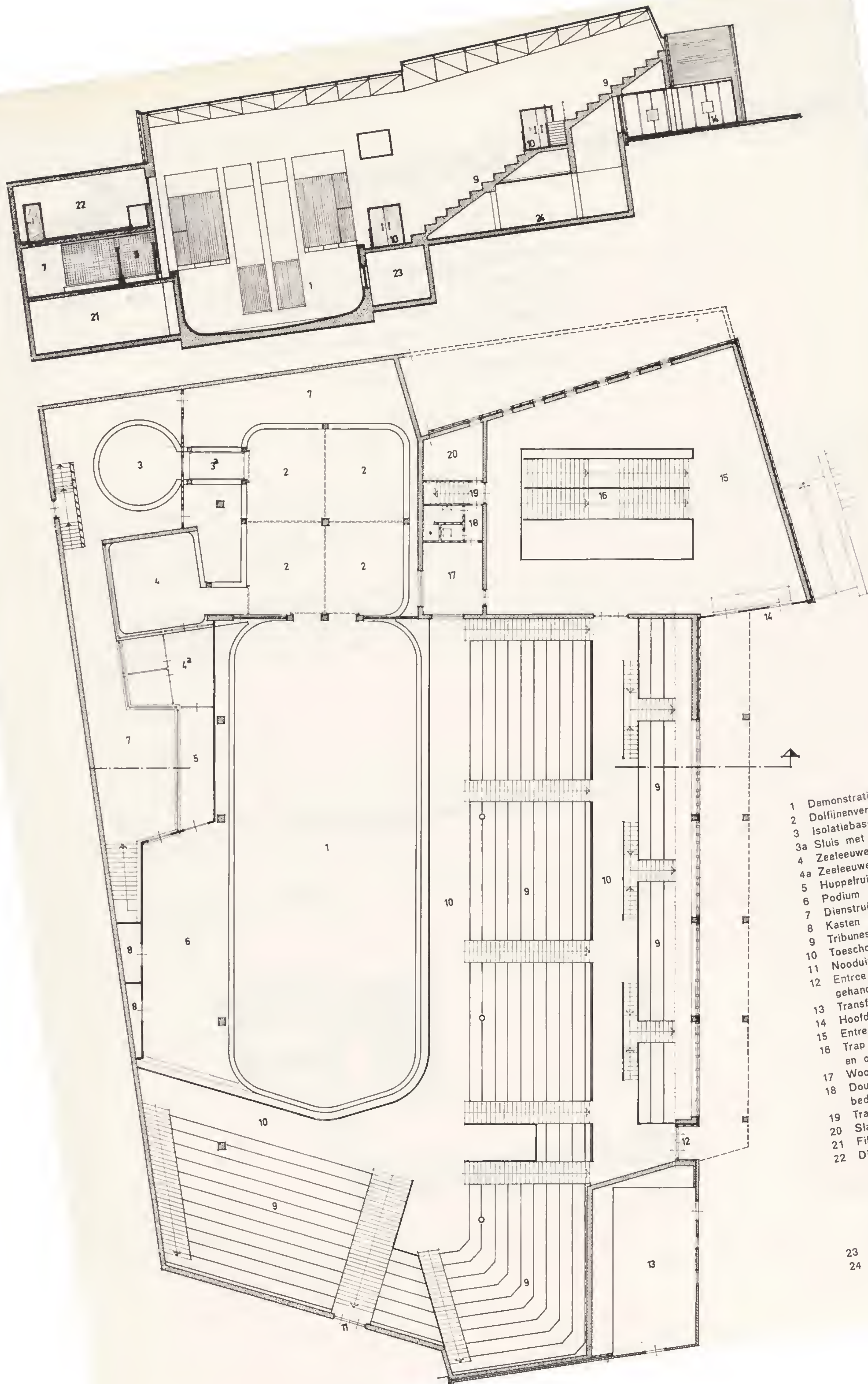
Opdrachtgever	**Bouwes' Exploitatie Maatschappij n.v., Zandvoort**
Ontwerp en directie	**Architectenbureau W. L. van Oostrum, Haarlem**
Constructie	**Fr. Belle, Haarlem en Apeldoorn**
Uitvoering	**n.v. Nederlandse Bouw Maatschappij NBM, Den Haag**
Foto's	**H. J. Stuvel, Voorburg**
	n.v. Verenigde NBM-Bedrijven, Den Haag

Na een bouwtijd van ruim één jaar nadert het Dolfirama te Zandvoort zijn voltooiing.
Dit unieke bouwwerk, gelegen aan de Zandvoortse boulevard naast het reeds bestaande Bouwes' Palace is bedoeld als toeristische attractie en heeft een capaciteit van circa 1400 zitplaatsen.
Dat dit Dolfirama meer is dan een dolfinarium alleen, blijkt uit het feit dat aan de toeschouwer, naast een demonstratie van zes dolfijnen en vier zeeleeuwen, de mogelijkheid geboden wordt deze dieren ook in hun normale gedrag via een onderwatergalerij met kijkvensters te observeren.
Tevens kan men in een expositieruimte onder de tribunes een bijzondere collectie tropische vissen in een aantal aquaria bewonderen, terwijl bovendien uit een oogpunt van educatie en ontspanning algemene voorlichting over herkomst en leefwijze der dieren wordt gegeven.

Op 22 januari 1968 werd met de uitvoering van het Dolfirama een begin gemaakt.
Het gebouw, dat geheel op staal is gefundeerd, bestaat uit een gewapend-betonconstructie, waarvan de bassins, nevenruimten en tribunes zich grotendeels onder het straatniveau bevinden. In de periode van voorbereiding is bijzondere aandacht besteed aan de keuze van de bekisting en vooral aan de volgorde van werken.
Onder andere wegens het ontbreken van een repeterende maatvoering, werd gekozen voor de traditionele houten bekisting. Aanvankelijk was het de bedoeling de gehele betonconstructie voor het dak, inclusief enkele stalen hulpconstructies hierbij versneld te monteren.
Hierdoor zou het gebouw reeds tijdens de ruwbouw gedeeltelijk wind- en regendicht zijn.
Om de voorgeschreven 220 werkbare dagen optimaal te kunnen besteden, werd naderhand, in overleg met architect en constructeur, een andere uitvoeringsmethode ontworpen, welke door de figuren op bladzijde 19 schematisch is weergegeven.
Na de fundatievloer zijn eerst alleen alle noodzakelijke buitenwanden, kolommen en primaire bouwmuren van gewapend-beton voorgetrokken, inclusief de stalen kapconstructie en een dakvloer van gewapend-beton. Gedeeltelijk tussentijds

1 Demonstratiebassin
2 Dolfijnenverblijven
3 Isolatiebassin
3a Sluis met dolfijnenlilt
4 Zeeleeuwenbassin
4a Zeeleeuwenverblijven
5 Huppelruimte
6 Podium
7 Dienstruimte
8 Kasten
9 Tribunes
10 Toeschouwerspaden
11 Nooduitgang
12 Entrce en uitgang groepen
gehandicapten
13 Transformatorhuisje
14 Hoofdentree
15 Entreehal
16 Trap naar expositieruimte, l
en onderwatergalerij
17 Woonkamer bedrijfsleider
18 Douche, w.c. en kleedruimte
bedrijfsleider
19 Trap naar ketelhuis
20 Slaapkamer bedrijfsleider
21 Filterkelder waterzuiveringsin
22 Diverse dienstruimtes:
Biologisch bedrijfsleider
Laboratorium
Personeelspantry
Visvoorbereiding
Douche en w.c.
Laagspanningsruimte
23 Onderwatergalerij met kijkver
24 Expositicruimte met koffiebar

en gedeeltelijk daarna werden toen de resterende wanden, vloeren en tribunes ingevoegd. Deze wijze van werken had tot gevolg, dat reeds in de beginperiode van de bouw een grotere spreiding van de werklieden mogelijk werd gemaakt. Vooral in de onderbouw wat dit van groot belang, daar deze ruimte slechts aan een beperkt aantal mensen plaats bood.
Verder was het gebouw, door het voortrekken van de buitenwanden en het dak, vóór de herfst van 1968 geheel glas-, water- en winddicht.
Het overige arbeidsintensieve betonwerk in het gebouw kon daarna ongestoord voortgaan, ongeacht de weersomstandigheden.
Eveneens was het van belang zo spoedig mogelijk met de afbouwwerkzaamheden te kunnen beginnen.
Nagenoeg al het 2000 m³ benodigde beton werd door middel van betonpompen in het werk gebracht.

De dakconstructie bestaat uit een aantal stalen spanten, waarover geprofileerde trapeziumvormige verzinkte staalplaten, dik 0,75 mm, zijn aangebracht.
Boven het demonstratiebassin zijn hierin aangebracht een veertig dubbelwandige lichtkoepels; het dak tussen deze platen en de dakbedekking wordt geïsoleerd door middel van 3 cm dikke platen roofmate.

Een gebouw als dit, vraagt door zijn bijzondere aard, het gebruik van diverse bouwmaterialen, welke niet alledaags zijn.
Zo zijn alle vloeren en wanden van de bassins behandeld met een in het werk aangebrachte polyesterlaag, dik circa 4 mm, welke de waterdichtheid van de in totaal 1¼ miljoen liter water bevattende baden waarborgt. Ter observatie van de dolfijnen onder water, bevinden zich in de bassinwanden onderwaterramen van zogenaamd Plexiglas, welke speciaal voor dit doel zijn gemaakt.
In de publieke onderwatergalerij zijn negen van deze 10 cm dikke ramen aangebracht; deze zijn rondom van een kitvoeg voorzien.

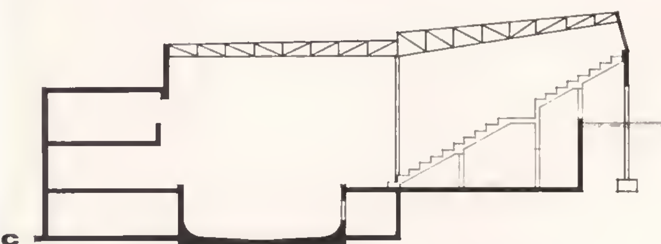
Door het ontbreken van een repeterende maatvoering moest voor de gewapend-betonconstructie volledig gebruik worden gemaakt van traditionele houten bekistingen.

In het ronde isolatiebassin bevinden zich nog acht stuks kleinere ramen, dik 5 cm, waardoor het gedrag van eventueel zieke dieren kan worden waargenomen.
Bovendien is door middel van een dolfijnenlift van polyester de mogelijkheid geschapen, deze dieren uit het water omhoog te halen.
De dolfijnenverblijven zijn door middel van beweegbare hekken onder water van elkaar gescheiden. Hiertoe moesten speciale roestvrij stalen geleidingen en andere voorzieningen

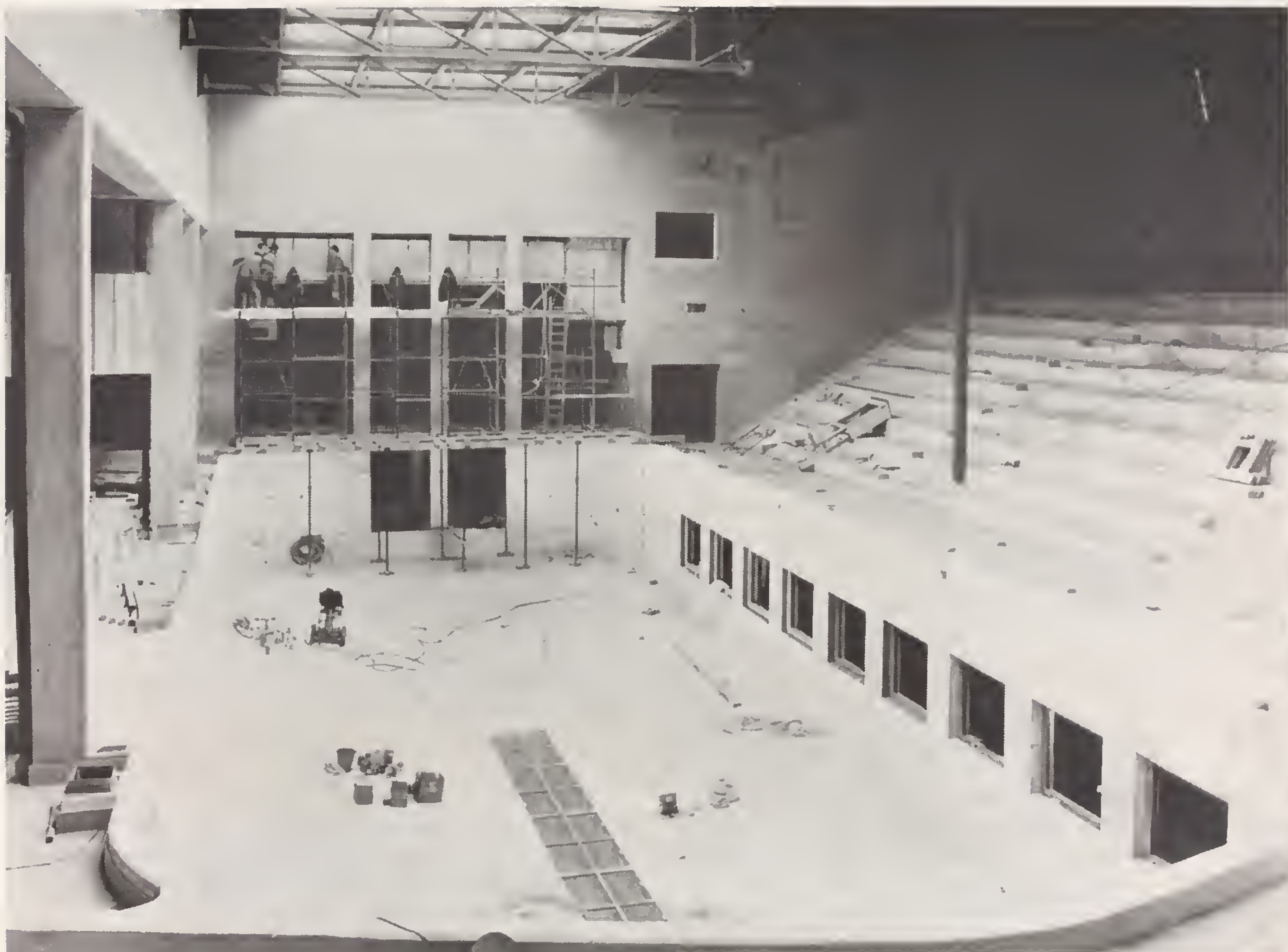
Uit deze geschematiseerde doorsneden blijkt duidelijk welke methoda van werken is gekozen om zo spoedig mogelijk onder de kap te komen en daarmade onafhankelijk te worden van weer en wind. Een ander voordeel was de spreiding van de arbeidskrachten in de periode van de opbouw.

Het grote demonstratiebassin van de dolfijnen in aanbouw. Goed zijn hier de grote vensters te zien, waardoor de bezoekers van het Dolfirama het gedrag van de dieren ook onder water kunnen volgen.

in de wanden worden opgenomen. De houten zitbanken op de tribunes zijn bekleed met kunstleer in drie verschillende kleuren, hetgeen aan het interieur een vrolijk accent geeft. De vloeren bestaan in hoofdzaak uit carborundum, tegelwerk en linoleum. De betonwanden, welke merendeels als beton-schoon-uit-de-kist zijn uitgevoerd, zijn gesausd, terwijl bovendien in de entréehal Enbéstuc-sierpleister is toegepast. Het exterieur van het gebouw is uitgevoerd in een smaakvolle combinatie van mangaan- en breuksteen, waardoor een fraai contrast wordt verkregen met de vaak heldere lucht boven de zeespiegel.

Als het Dolfirama begin april 1969 officieel zal zijn geopend, is een functioneel gebouw tot stand gebracht, dat volkomen aan zijn doel beantwoordt.

Bovendien is hiermede dan een wezenlijke bijdrage geleverd aan de bevordering van het toerisme langs de gehele Noordzeekust.

T. Visser